

Dato 1. november 2011
Side 1 af 3

Landbrug & Fødevarer

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000

F +45 3339 4141

E info@lf.dk

W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Notat om vandplanernes vandløbsindsats

**Potentielt tab af 25 % af Danmarks landbrugsareal.
Potentielt tab af de østdanske bøgeskove.**

Vandplanernes vandløbsindsats (reduceret vedligeholdelse/ophørt vedligeholdelse og udlæg af sten/grus i vandløbene) på op til 7.300 km vandløbsstrækning risikerer potentielt at forringe afvandingen af op til 650.000 ha dansk landbrugsjord. Indgrebet vil være økonomisk dræbende for de berørte landmænd, men også for andre væsentlige samfundsinteresser i form af banker, kreditforeninger, sommerhuse, fritliggende ejendomme infrastruktur, skove osv.

Efter Landbrug & Fødevarers, Skovdyrkerforeningens og cand.agro. Jan Hjeds vurdering risikerer vandløbsindsatsen at føre til nedennævnte konsekvenser:

Konsekvenser af vandplanernes vandløbsindsats:

- 25 % af landbrugsarealet trues af forsumpning
- De østdanske bøgeskove trues af forsumpning.
- Værditab i landbrugssektoren på potentielt ca. 60-100 mia. kr.
- Produktions-/eksporttab i landbrugssektoren 15-25 mia. kr. årligt
- Tab af konkurrenceevne

Forslag til korrektioner af vandplanernes vandløbsindsats:

- Små vandløb skal ud af vandplanerne
- Vandløb skal i videst muligt omfang klassificeres som modificerede eller kunstige, hvor der tages hensyn til afvanding, jf. EU's vejledning herom
- Spildevand fra vandløbene skal fjernes først

Landbrug & Fødevarer repræsenterer landbruget og fødevarerhvervet i Danmark. Organisationen er resultatet af en fusion mellem Landbrugsrådet, Danske Slagterier, Dansk Svineproduktion, Dansk Landbrug med Dansk Landbrugs Medier og Dansk Landbrugsrådgivning, samt væsentlige dele af Mejeriforeningens aktiviteter.

Landbrug & Fødevarer repræsenterer Danmarks største kompetenceklynge med 150.000 beskæftigede og en samlet eksport på mere end 100 mia. kr. årligt.

Baggrund

DHI og GPS Agro finder samstemmende, at dræning/afvanding er afgørende for plantevækst^{1,2}, og at dræning/afvanding ødelægges af vandplanernes vandløbsindsats i 7.300 km vandløb^{3,4,5}.

DHI og GPS Agro finder samstemmende **36-38 % forsumpede arealer** i casestudier over ejendomme og oplande^{6,7}.

GPS Agro finder **forsumpning af 146 ha pr. km vandløbsstrækning** i casestudie⁸.

DMU refererer **påvirkning af 100 ha pr. km vandløbsstrækning**, hvis dræn stoppes⁹. DHI og GPS Agro finder samstemmende, at vandplanernes vandløbsindsats vil medføre, at dræn tilstoppes^{10,11}.

GPS Agro anfører, at problemet, udover de 7.300 km indsatsudpegede vandløb, yderligere vil omfatte påvirkning på grund af stuvning i vandløb opstrøms de indsatsudpegede vandløb¹².

DHI, GPS Agro og Københavns Universitet finder samstemmende **påvirkning af skov**^{13,14,15}.

GPS Agro angiver, at undersøgelsesernes konklusioner vurderes at være repræsentative for mineral- og lerjordsarealer på Lolland-Falster, Fyn, Sjælland, Bornholm, i store dele af Jylland, øst for hovedopholdslinjen, samt Vendsyssel¹⁶.

Århus Universitet finder, at **spildevand** er den hyppigste årsag til dårligt vandmiljø¹⁷.

Danmarks landbrugsareal udgør 2,6 mio. ha.

25 % af Danmarks landbrugsareal svarer til 650.000 ha.

7.300 km vandløbsstrækning med 100 ha påvirket pr. km svarer til 730.000 ha.

¹ GPS Agro, 2011. s. 19.

² DHI 2011, II. s. 2.

³ GPS Agro, 2011. s. 20, s. 21.

⁴ DHI, 2011, I. s. 16.

⁵ DHI 2011, II. s. 4, s. 12.

⁶ DHI, 2011, I. s. 18.

⁷ GPS Agro, 2011. s. 24.

⁸ GPS Agro, 2011. s. 22.

⁹ DMU, 2011. s. 7.

¹⁰ GPS Agro, 2011. S. 4, s. 21.

¹¹ DHI 2011, II. s. 7, s. 8, s. 9

¹² GPS Agro, 2011. s. 5.

¹³ GPS Agro, 2011. s. I, s. 2, s. 24.

¹⁴ DHI, 2011, I. s. 8, s. 16.

¹⁵ Københavns Universitet, 2007. s. 3, s. 13, s. 17, s. 39, s. 41, s. 44, s. 51 – 56, s. 66-67.

¹⁶ GPS Agro, 2011. s. 1, s. 5, s. 25.

¹⁷ Århus Universitet, 2010. s. 1405.

Kilder:

DHI, 2011, I:

Poulsen, Robert Nøddebo: "Vandstands- og drænforhold på delstrækning af Vivede Mølleå".

DHI. 2011.

DHI, 2011, II:

Poulsen, Robert Nøddebo og Ole Mark: "Notat om plantevækstfaktorer, drænanlæg og sedimentation i drænrør". DHI. 2011.

DMU, 2011:

Jensen, Poul Nordemann: "Notat vedr. konsekvenser af ophør/reduktion af vandløbsvedligeholdelse". DMU. 2011.

GPS Agro:

Szilas, Casper: "Afvandingsmæssige konsekvenser af vandløbsrestaurering og ændret vandløbsvedligeholdelse illustreret ved Marrebæks Rende på Nordvestlolland". GPS Agro. 2011. Kvalitetssikring v. DHI.

Københavns Universitet, 2007:

Elling, Morten og Schmidt Jørgensen, Søren: "Naturlig hydrologi i de danske skove – Forvaltningsmæssige forhold". Københavns Universitet og Skov- og Naturstyrelsen. 2007.

Århus Universitet, 2010:

Friberg, Nikolai, Jens Skrifer, Søren Erik Larsen, Morten Lauge Pedersen, Andrea Bufagni: "Stream macroinvertebrate occurrence along gradients in organic pollution and eutrophication". Århus Universitet. Freshwater Biology. 2010. Bind 55. Tidsskriftsnummer 7. s. 1405-1419.

Robert Nøddebo Poulsen er agrohydrolog, cand.agro., DHI.

Ole Mark er forsknings- og udviklingschef, DHI.

Cassper Szilas, cand.agro, ph.d. GPS Agro.

Tidligere rådgiver i Watertech/Alectia.

Tidligere lektor og videnskabelig assistent på Københavns Universitet, LIFE.

Censor ved kandidatstudierne på Københavns Universitet, LIFE.

Poul Nordemann Jensen er seniorkonsulent, cand.scient., Århus Universitet.